

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**PENGAJARAN TATABAHASA BAHASA MALAYSIA
DI SEKOLAH MENENGAH RENDAH KEBANGSAAN
DI NEGERI SELANGOR**

AHMAD BIN HAJI MOHD.TAHIR

FPP 1982 1

PENGAJARAN TATABAHASA BAHASA MALAYSIA
DI SEKOLAH MENENGAH RENDAH KEBANGSAAN
DI NEGERI SELANGOR

AHMAD BIN HAJI MOHD. TAHIR

UNIVERSITI PERTANIAN MALAYSIA
SERDANG SELANGOR
1982

PENGAJARAN TATABAHASA BAHASA MALAYSIA
DI SEKOLAH MENENGAH RENDAH KEBANGSAAN
DI NEGERI SELANGOR

Oleh

Ahmad bin Haji Mohd. Tahir

Sebuah tesis yang diajukan kepada
Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Pertanian Malaysia
bagi memenuhi sebahagian dari syarat mendapatkan ijazah Master Sains
(Pengajaran Bahasa Malaysia Sebagai Bahasa Pertama)

Mac 1982

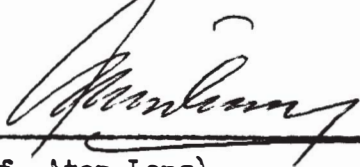
Tesis yang dilampirkan bersama ini, berjudul
"Pengajaran Tatabahasa Bahasa Malaysia di Sekolah
Menengah Rendah Kebangsaan di Negeri Selangor" yang
disediakan dan dikemukakan oleh Ahmad bin Haji Mohd. Tahir
bagi memenuhi sebahagian daripada syarat-syarat untuk
ijazah Master Sains, dengan ini diterima dan dipersetujui.

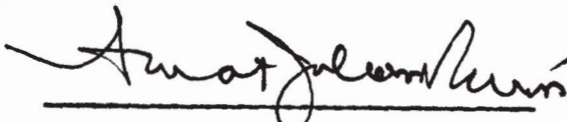
(Dr. Kamaruddin Haji Kachar)
Pengerusi.

(Azman Wan ~~Sin~~ Chik)
Pemeriksa Luar.

(Prof. Atan Long)
Pemeriksa Dalam.

(Tuan Haji Amat Johari Moain)
Pemeriksa Dalam.

Tarikh: 8hb Julai, 1982

.....untuk yang dikasihi,

abah, emak, isteri dan anak-anakku yang tersayang...

PENGHARGAAN

Penulis ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada semua pihak yang telah membantu dalam usaha menyediakan tesis ini, terutama kepada:

Prof. Madya Amat Juhari Moain, penyelia utama, di atas segala usaha beliau membaca, menyemak, memberi cadangan dan teguran dalam menyediakan tesis ini;

Puan Rohani Ahmad Tarmizi, penyelia kedua, dalam sumbangan dan nasihat;

Dr. Alang Perang Abdul Rahman Zainuddin atas nasihat dan bimbingan dari segi metodologi, pemerosesan dan penafsiran data;

Dr. J.J. Augustin, atas sumbangan dan nasihat dalam menyediakan soal selidik dan pemerhatian;

Pihak Universiti Pertanian Malaysia yang telah memberi sumbangan kewangan dalam penyelidikan ini;

Pihak Kementerian Pelajaran dan Jabatan Pelajaran Negeri Selangor kerana memberi kebenaran menjalankan kajian di sekolah-sekolah;

Semua Guru Besar, Guru Kanan dan Guru-Guru Bahasa Malaysia yang menjadi responden dalam kajian ini;

Dan semua Rakan di Fakulti Pengajian Pendidikan, UPM, yang banyak memberikan galakan, terutama sekali kepada Dekan, yang sentiasa memberikan perangsang dan galakan yang kuat kepada penulis.

KANDUNGAN

Muka Surat

PENGHARGAAN	iv
KANDUNGAN	v
SENARAI JADUAL	ix
ABSTRAK	xii
ABSTRACT	xiv

BAB I PENDAHULUAN

Latar Belakang	1
Pernyataan Masalah	7
Kepentingan Kajian	13
Objektif Kajian	18
Pembatasan Kajian	19
Definisi Operasional	22

BAB II TINJAUAN HASIL KAJIAN DAN PENYELIDIKAN

Perkaedahan Pengajaran Tatabahasa di Sekolah-Sekolah	26
Pembelajaran Bahasa Pertama dan Bahasa Kedua	29
Pendekatan, Kaedah dan Teknik Dalam Pengajaran Bahasa	34
Beberapa Kaedah Mengajar Bahasa	39
(a) Pendahuluan	39
(b) Kaedah Tatabahasa Terjemahan	42
(c) Kaedah Terus	45
(d) Teknik-Teknik Mengajar Pola Ayat Bahasa Malaysia	47
(e) Konsep Penggabung-Jalanan	54
Hasil-Hasil Kajian Dalam Pengajaran Tatabahasa	57

BAB III METODOLOGI

Pendahuluan	66
Contohan	66
Pemilihan Contohan	67
Soalselidik	69
Prauji Alatan	71
Prosedur Pengendalian Soalselidik	72
Senarai Semakan	73
Pemerhatian	73
Penganalisan Data	76

BAB IV HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Pendahuluan	78
Jantina dan Ras	79
Umur	79
Pengalaman Mengajar	80
Pengalaman Mengajar Bahasa Malaysia Di Sekolah Menengah Rendah	81
Tingkatan yang Diajar	82
Beban Tugas Mengajar	84
(a) Peruntukan Waktu Mengajar	84
(b) Bilangan Mata Pelajaran yang Diajar..	86
Kelayakan Akademik	88
Kelayakan Ikhtisas	89
Bahasa Pengantar	92
Objektif Am Pengajaran Tatabahasa	93
Penyediaan Bahan Pelajaran	94
Kekerapan Mengajar Tatabahasa	95
Cara Mengajar Tatabahasa	97

Mengajar Imbuhan	99
Kaedah Buku Teks	100
Mengajar Golongan Kata	101
Mengajar Ayat	102
(a) Teknik Analisis	103
(b) Teknik Mengajuk-Menghafal	105
(c) Teknik Latih-Tubi	105
Beberapa Amalan Dalam Pengajaran	
Tatabahasa	108
(a) Kaedah Syarahan	109
(b) Kaedah Perbincangan	110
(c) Mengajar Cara Kumpulan	110
(d) Layanan Individu	111
(e) Penyoalan	112
(f) Latihan Bertulis	112
Buku Teks	113
Buku Rujukan Guru	114
Kemudahan Alat Bantu Mengajar Di Sekolah.	115
Penggunaan Alat Bantu Mengajar	117
Ujian	118
(a) Objektif Ujian Tatabahasa	119
(b) Bentuk Soalan Ujian	120
(c) Kekerapan Ujian	121
(d) Kerja Rumah	122
Pemarkahan	123
(a) Cara Memarkah	123
(b) Teknik Menilai	123
Kursus Dalam Perkhidmatan	126
Bilangan Guru yang Berkursus	126
Keperluan Kursus Dalam Perkhidmatan	
kepada Guru Bahasa	128

Penerapan Kaedah Mengajar yang Diperolehi dari Kursus Dalam Perkhidmatan	128
Masalah Guru	130
Masalah Pertama	131
Masalah Kedua	131
Masalah Ketiga	133
 BAB V KESIMPULAN DAN CADANGAN	
Pendahuluan	134
Ciri-Ciri Umum Responden	135
Pengajaran Tatabahasa Bahasa Malaysia ...	135
Cadangan untuk Kajian Selanjutnya	146
 BIBLIOGRAFI	 148
 LAMPIRAN:	 154
A Soalselidik	154
B Borang Senarai Semakan Alat Bantu Mengajar	165
C Gabungan Mata Pelajaran yang Diajar...	166
D Hasil Pemerhatian	168
E Borang Pemerhatian Pengajaran Tatabahasa Bahasa Malaysia	176
F Senarai Sekolah-Sekolah Menengah Kebangsaan Negeri Selangor	179
G Peta Negeri Selangor	181

SENARAI JADUAL

Muka Surat

JADUAL

1	KEPUTUSAN PEPERIKSAAN BAHASA MALAYSIA SIJIL PELAJARAN MALAYSIA 1975 - 77	11
2	KESELARASAN LINGUISTIK - PSIKOLOGI	38
3	TABURAN RESPONDEN MENGIKUT SEKOLAH	69
4	GURU-GURU YANG TERLIBAT DALAM PEMERHATIAN MENGAJAR TATABAHASA BAHASA MALAYSIA	75
5	TABURAN GURU MENGIKUT JANTINA	79
6	TABURAN GURU MENGIKUT UMUR	80
7	PENGALAMAN MENGAJAR DAN PENGALAMAN MENGAJAR BAHASA MALAYSIA DI SEKOLAH MENENGAH RENDAH	82
8	TABURAN GURU MENGIKUT TINGKATAN YANG DIAJAR	83
9	TABURAN GURU MENGIKUT JUMLAH MINIT MENGAJAR BAHASA MALAYSIA DAN MATA PELAJARAN LAIN DALAM SEMINGGU ..	86
10	TABURAN GURU MENGIKUT BILANGAN MATA PELAJARAN YANG DIAJAR	88
11	TABURAN GURU MENGIKUT KELAYAKAN AKADEMIK	89
12	TABURAN GURU MENGIKUT KELAYAKAN IKHTISAS	91
13	TABURAN GURU MENGIKUT BAHASA PENGANTAR PENGAJARAN	93
14	TABURAN GURU MENGIKUT OBJEKTIF AM PENGAJARAN TATABAHASA	94
15	TABURAN GURU MENGIKUT CARA-CARA MENYEDIAKAN BAHAN PELAJARAN TATABAHASA	95
16	TABURAN GURU MENGIKUT KEKERAPAN MENGAJAR TATABAHASA DALAM SEMINGGU	97

17	TABURAN GURU MENGIKUT CARA MENGAJAR TATABAHASA.....	98
18	TABURAN GURU MENGIKUT PENDEKATAN MENGAJAR IMBUHAN..	100
19	TABURAN GURU MENGIKUT KAEDAH BUKU TEKS	101
20	TABURAN GURU MENGIKUT KEKERAPAN MENGGUNAKAN KAEDAH MENGAJAR GOLONGAN KATA	102
21	TABURAN GURU MENGIKUT CARA MENGAJAR AYAT TEKNIK ANALISIS	104
22	TABURAN GURU MENGIKUT CARA MENGAJAR AYAT TEKNIK MENGAJUK-MENGHAFAL	106
23	TABURAN GURU MENGIKUT CARA MENGAJAR AYAT TEKNIK LATIH-TUBI	107
24	TABURAN GURU MENGIKUT BEBERAPA AMALAN DALAM PENGAJARAN TATABAHASA	109
25	KEMUDAHAN ALAT-ALAT BANTU MENGAJAR DI SEKOLAH SEKOLAH CONTOHAN	116
26	TABURAN GURU MENGIKUT KEKERAPAN MENGGUNAKAN ALAT BANTU MENGAJAR	118
27	TABURAN GURU MENGIKUT OBJEKTIF UJIAN TATABAHASA ...	120
28	TABURAN GURU MENGIKUT PENGGUNAAN BENTUK SOALAN UJIAN TATABAHASA	121
29	TABURAN GURU MENGIKUT KEKERAPAN UJIAN TATABAHASA DALAM SEBULAN	122
30	TABURAN GURU MENGIKUT KEKERAPAN MEMBERI KERJA RUMAH KEPADA MURID DALAM SEBULAN	124
31	TABURAN GURU MENGIKUT CARA MEMARKAH KERJA BERTULIS MURID	124
32	TABURAN GURU MENGIKUT TEKNIK NILAI YANG DIGUNAKAN DALAM MEMARKAH KERJA BERTULIS MURID	125
33	TABURAN GURU MENGIKUT BILANGAN YANG MENGIKUTI DAN TIDAK MENGIKUTI KURSUS DALAM PERKHIDMATAN	127

34	TABURAN GURU MENGIKUT PENDAPAT MEREKA TENTANG KEPERLUAN KURSUS DALAM PERKHIDMATAN	127
35	TABURAN GURU MENGIKUT PENDAPAT MEREKA TENTANG ASPEK LATIHAN YANG PERLU DIBERI DALAM KURSUS PERKHIDMATAN	129
36	TABURAN GURU MENGIKUT KEKERAPAN MENERAPKAN KAEDAH MENGAJAR YANG DIPEROLEHI DARI KURSUS PERKHIDMATAN.	129
37	TABURAN GURU MENGIKUT MASALAH YANG DIHADAPI OLEH GURU-GURU BAHASA MALAYSIA	132

ABSTRAK

Tujuan kajian ini ialah untuk mengkaji kedudukan pengajaran tatabahasa bahasa Malaysia di peringkat Sekolah Menengah Rendah Kebangsaan di negeri Selangor. Kajian ini dilakukan adalah ekoran dari masalah prestasi bahasa Malaysia di kalangan murid-murid sekolah yang semakin merosot dan terdapat pula penggunaan bahasa Malaysia yang salah, tidak tepat dan janggal, sehingga berlaku pencemaran bahasa.

Dengan menggunakan percontohan rawak berperingkat, seramai 153 orang guru bahasa Malaysia yang mengajar di 13 buah Sekolah Menengah Kebangsaan di Negeri Selangor telah diedarkan soal selidik untuk mendapatkan data serta maklumat yang diperlukan. Data telah di analisis dengan menggunakan statistik deskriptif seperti peratusan, purata dan sisihan lazim. Ujian chi-square telah digunakan untuk melihat perbezaan di antara angkubah guru dan kaedah mengajar yang terpilih di paras signifikan 0.05.

Kajian ini mendapati lebih separuh daripada responden mengatakan bahawa objektif am pengajaran tatabahasa adalah untuk kemahiran berbahasa murid-murid dan bakinya mengatakan perlu mengetahui hukum-hukum tatabahasa ataupun kedua-duanya sekali.

Dari segi perkaedahan mengajar tatabahasa, sebilangan besar

guru masih mengajarkan tata bahasa secara khusus. Dalam mengajar ayat, sebilangan besar guru menggunakan teknik analisis dan mengajar imbuhan pula lebih 85 peratus yang menggunakan pendekatan induktif. Golongan kata diajar dengan memberikan contoh-contohnya dahulu dalam ayat. Pengajaran secara kumpulan dan individu amat kurang dilakukan. Pengajaran dibuat secara keseluruhan kelas.

Alat-alat bantu mengajar seperti pemain kaset, radio, televisyen dan bermacam jenis projektor boleh diperolehi di kebanyakan sekolah, tetapi sangat kurang digunakan oleh guru-guru. Papan tulis dan kapur tetap merupakan alat bantu mengajar yang disukai.

Adalah didapati bahawa guru bahasa Malaysia yang terlatih masih kurang. Oleh kerana itu guru-guru yang tidak terlatih dalam mengajar bahasa ditugaskan mengajar. Beban tugas guru bahasa Malaysia berat. Purata mereka mengajar 934 minit seminggu dan sekurang-kurangnya mengajar dua mata pelajaran seorang. Mengenai latihan, majoriti guru berpendapat mereka perlu diberi latihan lagi dalam perkaedahan dan ilmu tata bahasa.

Adalah dicadangkan supaya guru bahasa Malaysia yang terlatih ditambah hingga mencukupi. Beban tugas guru bahasa hendaklah diringankan dan latihan guru dipertingkatkan lagi.

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the status of teaching bahasa Malaysia grammar in the Lower Secondary Schools in the state of Selangor. This study was motivated by the problems of declining performance of students in bahasa Malaysia in examinations and the wrong usage of the language resulting in the abuse of the language.

Using stratified sampling at random, questionnaires were distributed to 153 bahasa Malaysia teachers in 13 lower secondary schools in Selangor to elicit the desired data and information. The data was analysed through descriptive statistics namely percentage, mean and standard deviation. Chi-square tests were employed to determine the significant difference between the categories of teachers and the method of teaching preferred at 0.05 level.

From this study it was observed that more than half of the respondents were of the opinion that the general objective of grammar teaching is for language proficiency, one third felt that it is necessary to know the rules of the grammar only while the rest felt that the objective is for both.

As for grammar teaching method it was observed that the majority of teachers still practised formal grammar teaching. In the teaching of sentences, most teachers used analytic technique.

More than 85 percent of them taught affixes by inductive approach. Word classes were taught by using them in sample sentences. Group and individual teaching were hardly practised at all.

Teaching aids such as cassette players, radios, TV and projectors were available in most schools but they were hardly utilized. The blackboard was the most popular teaching aid used.

Shortage of trained bahasa Malaysia teachers still prevailed and consequently teachers not trained in language teaching were assigned to teach the subject. The majority of the trained teachers felt that they needed to further their knowledge of grammar and training in methodology.

It is proposed that an adequate number of trained teachers be made available. There is also a need to review the teacher training course especially in teaching methodology in view of the shortcomings that had been identified in this study. It is suggested that teaching load of language teachers be lessened and that the training of teachers be upgraded.

BAB I

PENDAHULUAN

Latar Belakang

Bahasa Melayu (sekarang bahasa Malaysia) adalah bahasa yang penting kerana ia menjadi bahasa rasmi dan bahasa kebangsaan yang tunggal bagi negara ini. Fasal 152 Perlembagaan Malaysia meletakkan bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan negara. Akta Bahasa Kebangsaan 1967 telah memperkuatkan pula penggunaannya dalam semua urusan.

Selain dari itu ia menjadi lingua franca bagi rantau Nusantara. Pada masa ini bahasa Melayu secara beransur-ansur telah menggantikan bahasa Inggeris dalam banyak bidang, terutama dalam sistem pelajaran kebangsaan, pentadbiran negara dan urusan-urusan rasmi yang lain. Tidak lama lagi bahasa ini akan menggantikan bahasa Inggeris sepenuhnya dalam semua bidang kecuali bidang diplomatik dan perdagangan antara bangsa. Matlamat ini akan tercapai bila Dasar Pelajaran Kebangsaan berjalan sepenuhnya dan usaha perancangan bahasa dapat berjalan dengan baik.

Sebelum Malaya (sekarang Malaysia) mencapai kemerdekaannya pada tahun 1957, Dasar Pelajaran Kebangsaan telah digubal untuk disesuaikan dengan hasrat dan aspirasi sebuah negara yang merdeka, bagi menggantikan dasar pelajaran kolonial Inggeris yang telah

dipraktikkan pada zaman sebelumnya. Pada tahun 1956, Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956 atau lebih dikenali dengan Penyata Razak 1956 telah diterbitkan. Dasar Pelajaran Kebangsaan ini telah disemak semula dalam tahun 1960 oleh Jawatankuasa Penyemak Dasar Pelajaran 1960, kemudian dikenali dengan Penyata Abdul Rahman Talib 1960, yang mengambil sempena nama pengerusinya iaitu Menteri Pelajaran pada ketika itu. Sistem pelajaran negara Malaysia yang dilaksanakan hari ini adalah berdasarkan syor-syor yang dibuat di dalam kedua-dua penyata tersebut.

Bahasa Melayu sebagai satu mata pelajaran bukanlah satu gejala baru sesudah merdeka. Sebagai Bahasa Melayu, ia telah diajar dalam persekolahan moden cara Barat sejak permulaan campur tangan British dalam pemerintahan Negeri-Negeri Selat (Singapura, Melaka, dan Pulau Pinang), Negeri-Negeri Melayu Bersekutu (Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang) dan Negeri-Negeri Melayu Tidak Bersekutu (Kedah, Kelantan, Trengganu, Johor dan Perlis). Dalam tahun 1894 di Negeri-Negeri Selat, bahasa Melayu diajarkan dalam darjah I - IV, dan dipecahkan kepada mata pelajaran Menyalin, Rencana, Membaca, dan mulai dari darjah III, diajar pula Mengarang (Awang Had Salleh 1979 : 1).

Sejak dari mula sekolah-sekolah Melayu ditubuhkan, masalah mendapatkan guru-guru telah timbul. Dengan bertambahnya bilangan sekolah-sekolah dan murid-murid, masalah guru ini telah menjadi semakin rumit, terutama dalam tahun 20-an bila orang-orang Melayu

semakin berminat dengan pelajaran (Alisjahbana 1980 : 404).
Beberapa buah maktab perguruan kemudiannya telah ditubuhkan.

Penubuhan Maktab Perguruan Melayu Melaka (1900), Maktab Perguruan Melayu Matang (1913), Maktab Perguruan Sultan Idris (1922), dan Maktab Perguruan Perempuan Melayu Melaka (1935) telah menyediakan guru-guru untuk semua mata pelajaran. Satu daripada mata pelajaran itu ialah Bahasa Melayu. Mata pelajaran ini dipecahkan kepada berbagai tajuk seperti: Ejaan, Bacaan, Tulisan, Karangan, Nahu, Rencana, Perumpamaan dan Simpulan Bahasa.

Dalam tahun-tahun 1930-an Pendita Za'ba telah memainkan peranan yang amat penting bagi mengisi kekosongan yang wujud pada masa itu dari segi isi atau kandungan ilmu bahasa Melayu. Beliau telah menghasilkan antara lain buku Ilmu Mengarang Melayu, Pelita Bahasa Melayu Penggal I, II dan III, dan juga Daftar Ejaan Melayu. Buku-buku ini menjadi panduan besar kepada guru-guru Bahasa Melayu pada masa sebelum perang dan juga pramerdeka. Malah sesudah merdeka ini pun pengaruh buku-buku itu jelas kelihatan dalam berbagai buku teks untuk pelajaran Bahasa Melayu (Asmah Haji Omar 1975 : 93).

Mulai pada tahun 1957, Bahasa Melayu sebagai satu mata pelajaran yang dahulunya diajar di sekolah-sekolah rendah aliran bahasa Melayu, kini diajar pula di peringkat menengah. Lulus Bahasa Melayu, pada waktu itu di kenal sebagai 'Bahasa Kebangsaan',¹

1 Dari tahun 1957 - 1969, istilah 'Bahasa Kebangsaan' digunakan sebagai rujukan kepada Bahasa Melayu yang diajarkan kepada penutur bukan jati dan 'Bahasa Melayu' yang merujuk kepada bahasa yang diajarkan kepada penutur asli (Lihat Asmah 1978:113-114).

adalah salah satu syarat untuk mendapatkan Sijil Federation of Malaya Certificate of Education. Dengan tertubuhnya pusat-pusat dan maktab-maktab perguruan dalam tahun-tahun 1950-an, maka 'Bahasa Melayu' dan 'Bahasa Kebangsaan' mendapat kedudukan sebagai satu mata pelajaran di institusi-institusi penyediaan guru pula.

Berikutan dengan peningkatan pengajaran bahasa Melayu dari sekolah rendah ke institusi penyediaan guru, maka timbullah beberapa masalah. Sebahagian besar daripada masalah-masalah itu ialah kekurangan guru-guru Bahasa Malaysia. Guru-guru yang ada pada waktu itu adalah guru-guru am atau 'general purpose' di sekolah-sekolah rendah. Belum ada guru-guru yang terlatih khusus untuk menjadi guru Bahasa Melayu, apa lagi di peringkat sekolah-sekolah menengah (Awang Had Salleh 1979 : 4).

Hal ini telah diatasi dengan meminjamkan guru-guru Melayu yang baik dari sekolah-sekolah Melayu ke sekolah-sekolah menengah Jenis Kebangsaan Inggeris dan Cina (Atan Long 1979 : 1). Di samping itu, Maktab Perguruan Bahasa telah ditubuhkan pada tahun 1958 untuk melatih guru-guru bahasa seperti yang diperakukan oleh Report of Education Committee 1956. Selain daripada itu, terdapat pula segolongan guru yang tidak terlatih dalam pengajaran bahasa Melayu tetapi dikehendaki mengajar bahasa Melayu oleh kerana mereka itu datangnya dari keturunan orang Melayu. Ini terutamanya berlaku di peringkat sekolah menengah. Guru dari golongan ini agak kurang motivasi mereka mengajar bahasa Melayu kerana, pertamanya bidang

latihan yang diterima mereka bukan pengajaran bahasa Melayu dan kecenderungan serta minat mereka ialah kepada pengajaran mata pelajaran lain. Di samping itu mereka tentunya kurang berpengetahuan dalam ilmu bahasa Melayu itu sendiri. Malah terdapat juga di kalangan guru-guru terlatih mengajar bahasa Melayu yang penguasaan bahasa Melayu mereka itu perlu dipertingkatkan lagi (Awang Had Salleh 1979 : 13). Selain daripada itu, kedua-dua golongan guru itu - yang baik dan yang kurang baik penguasaan bahasa Melayunya, sama-sama menghadapi masalah pendekatan dan perkaedahan mengajar yang wajar.

Latihan guru di Malaysia adalah tanggungjawab universiti-universiti tempatan dan Bahagian Latihan Guru Kementerian Pelajaran. Kursus-kursus di fakulti atau jabatan pendidikan universiti-universiti menyediakan guru-guru siswazah untuk mengajar di peringkat sekolah menengah atas, manakala kursus-kursus di maktab perguruan, melatih guru-guru sekolah rendah dan menengah rendah. Di bawah sistem pramerdeka, Maktab Perguruan Sultan Idris, Maktab Perguruan Perempuan Melayu Melaka dan Pusat-Pusat Latihan Guru hujung minggu di serata negara telah mengendalikan tugas melatih guru.

Kelayakan minimum untuk memasuki Pusat-Pusat Latihan Harian (DTC) ialah Lower Certificate of Education (LCE) atau Sijil Rendah Pelajaran (SRP). Manakala kelayakan minimum bagi memasuki maktab perguruan menengah ialah School Certificate (SC). Jika ditinjau

dari segi sejarah perkembangan latihan guru, kelayakan-kelayakan minimum LCE/SRP bagi memasuki kursus perguruan rendah itu adalah merupakan satu kemajuan besar daripada kelayakan lulus darjah enam sekolah rendah sebelum merdeka.

Pada masa ini, kursus asas di maktab-maktab perguruan, kecuali kursus tertentu di Maktab Perguruan Teknik, adalah kursus sepenuh masa selama tiga tahun yang dikenali sebagai Program Latihan Perguruan Bersepadu (The Integrated Teacher Training Programme). Rancangan bersepadu ini pada asasnya bermatlamat untuk mempersepadukan latihan perguruan rendah dan menengah rendah supaya guru-guru itu dapat mengajar di peringkat sekolah rendah dan menengah rendah nanti.

Sebelum rancangan latihan bersepadu ini dilaksanakan, Kementerian Pelajaran telah menubuhkan skim yang berasingan bagi melatih guru-guru sekolah rendah dan guru-guru sekolah menengah rendah. Perubahan ini dilakukan adalah berdasarkan prinsip-prinsip yang dicadangkan dalam Laporan Jawatankuasa Pelajaran 1956 (Penyata Razak). Guru-guru sekolah rendah pada mulanya diberi latihan tiga tahun, kebanyakannya di Pusat-Pusat Latihan Harian (Day Training Centre). Guru-guru sekolah menengah rendah diberi latihan sepenuh masa selama dua tahun di maktab-maktab perguruan berasrama penuh.

Rancangan Latihan Perguruan Bersepadu ini mula dilaksanakan di Semenanjung Malaysia pada awal tahun 1973 dan secara beransur-

ansur di Sabah dan Sarawak pada dua tahun kemudiannya. Pada masa ini kesemua 26 buah maktab perguruan Kementerian Pelajaran; 20 buah di Semenanjung, tiga di Sabah dan tiga buah lagi di Sarawak menggunakan kurikulum rancangan tersebut.

Pernyataan Masalah

Maklumat serta kajian yang empirikal yang berhubung dengan pengajaran dan pembelajaran bahasa Malaysia sangat kurang. Sungguhpun terlalu banyak diperkatakan umum tentang kedudukan pengajaran tatabahasa di sekolah-sekolah, tetapi kebanyakannya hanya merupakan pemerhatian sambil lewa sahaja, tanpa kajian yang mantap dan boleh dipertanggungjawabkan (Azman Wan Chik 1981:43). Laporan Terakhir Mengenai Program-Program Bahasa Malaysia, Kementerian Pelajaran, di dalam konteks Rancangan Malaysia Kedua,¹ telah memberi gambaran umum tentang pengajaran bahasa Malaysia di sekolah-sekolah yang telah dilawati. Gambaran umum itu adalah seperti berikut:

- (a) Pengajaran Bahasa Malaysia adalah didasarkan kuat kepada buku-buku teks bahasa Malaysia yang digunakan untuk sesuatu kelas itu. Perancangan kerja dan perkembangan pelajaran adalah lebih kurang mengikut bab-bab atau aktiviti-aktiviti dalam buku teks itu.

1 'Position Paper' (sulit), Oktober, 1973, yang disediakan oleh Jawatankuasa Penyemak Rancangan Bahasa Malaysia yang terdiri daripada Awang Had Salleh (Pengerusi), Isahak Harun dan Khairiah Salleh, petikan ini dari kertaskerja Hashim Musa bertajuk 'Pengajaran Tatabahasa Bahasa Malaysia Dari Segi Teori - Aspek Imbuhan, KONPEN IV, Disember 1979.

(b) Pengajaran 'tatabahasa' dibuat secara 'formal', misalnya dengan menyenaraikan fungsi-fungsi penambahan. Ada juga guru-guru bahasa Malaysia yang kurang jelas tentang 'tatabahasa' dan 'struktur' ayat-ayat bahasa Malaysia.

(c) Guru lebih banyak bercakap/bersyarah atau memberi penerangan daripada murid-murid mengambil bahagian. Guru-guru nampaknya lebih menegaskan tentang pengetahuan 'mengenai' selok-belok bahasa Malaysia daripada perkembangan kemahiran/kecekapan bahasa di kalangan murid-murid.

(d) Tidak banyak kerja bertulis, terutama karangan yang diberi. Salah satu sebabnya ialah kerana ada setengah-setengah guru bahasa ini mengajar 20 - 30 waktu bahasa Malaysia seminggu dan mengambil 3 hingga 5 kelas seminggu. Ada di antara mereka menyatakan sukar untuk memberi satu karangan tiap-tiap dua minggu untuk satu kelas oleh kerana beban memeriksanya terlalu banyak.

Dalam ulasannya, Hashim Musa berpendapat bahawa gambaran yang dibuat pada tahun 1973 itu masih lagi berlaku dan diamalkan hingga kini, walaupun sudah enam tahun berlalu. Kajian ini juga ingin tahu sama ada keadaan yang disebutkan itu masih wujud lagi ataupun tidak di sekolah-sekolah pada masa ini.

Pada waktu kebelakangan ini para pendidik dan orang ramai telah begitu berminat untuk mengetahui tentang pengajaran dan